

Międzybórz, dnia 20 września 2026 r.

Międzyborskie Stowarzyszenie Turystyczno-Krajoznawcze „Zbójnik”

Siedziba: Międzybórz KRS: 0000410560

Wersja treści petycji: 20.09.2026 - po weryfikacji LEX i KRS

Adres do korespondencji: ul. Wrocławska 45, 56-513 Międzybórz

Rada Miejska w Międzybórz

Burmistrz Miasta i Gminy Międzybórz

ul. Kolejowa 13

56-513 Międzybórz

R A D A M I E J S K A

Wpłynęło dnia 12.10.2026

Znak sprawy 77/2026

Przekaz. do załatw.

URZĄD MIASTA I GMINY w Międzybórz	
Wpł. dnia	22. 09. 2026
Znak sprawy	5705
Przekazano do załatwienia	M. GUDER

PETYCJA

**w sprawie ochrony przyrody, krajobrazu i rozwoju turystyki
w rejonie Wzgórza Zbójnik oraz sprzeciwu wobec
planowanej kopalni piasku „Ose III”**

Działając w interesie publicznym, na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), Międzyborskie Stowarzyszenie Turystyczno-Krajoznawcze „Zbójnik” wnosi petycję dotyczącą planowanego wydobywania piasku metodą odkrywkową ze złoża „Ose III”, na działce nr 245, obręb 0012 Ose, w gminie Międzybórz.

Wyrażamy sprzeciw wobec realizacji kopalni w tej lokalizacji. Domagamy się ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych Ose oraz możliwości rozwoju turystyki wokół Wzgórza Zbójnik. Wnosimy o wykorzystanie przez organy Gminy przysługujących im kompetencji w celu niedopuszczenia do naruszenia tych wartości.

I. Żądania petycji

1. Stanowisko Rady Miejskiej w obronie przyrody i turystycznego kierunku rozwoju

W ramach rozpatrzenia petycji wnosimy do Rady Miejskiej o przyjęcie stanowiska wyrażającego sprzeciw wobec planowanej kopalni oraz poparcie dla ochrony krajobrazu i rozwoju turystyki przyrodniczej w rejonie Ose. Prosimy o wskazanie działań Gminy służących zachowaniu tych wartości. Stanowisko Rady nie może zastępować decyzji środowiskowej ani nakazywać Burmistrzowi określonego rozstrzygnięcia indywidualnej sprawy administracyjnej.

Zakres zadań Gminy: art. 7 ust. 1 pkt 1, 10 i 12 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662 ze zm.). Tryb rozpatrzenia: art. 18b ust. 1 tej ustawy oraz art. 2 ust. 3 i art. 9 ust. 2 ustawy o petycjach.

2. Rzetelne wyjaśnienie oddziaływania na przyrodę

Wnosimy do Burmistrza o weryfikację dokumentacji przyrodniczej wraz z jej uzupełnieniami, w ramach prowadzonego postępowania środowiskowego. Prosimy o wyjaśnienie kwestii wskazanych w uzasadnieniu, dotyczących chronionych roślin i zwierząt, miejsc rozrodu, żerowisk, tras przemieszczania się zwierząt, zadrzewień i lasów. Wnosimy o przekazanie stwierdzonych rozbieżności Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu w celu ich wyjaśnienia we właściwym trybie oraz uzyskanie potrzebnych informacji od właściwego nadleśnictwa. Prosimy o rozważenie oględzin i opinii biegłego, jeżeli wyjaśnienie istotnych okoliczności wymaga takich dowodów.

Podstawa oceny dokumentacji: art. 66 ust. 1 pkt 2, 2a i 2b oraz art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.; dalej: „ustawa OOS”). Podstawa postępowania dowodowego: art. 7, art. 77 § 1 i art. 80, a w odniesieniu do biegłego i oględzin — art. 84 § 1 i art. 85 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691; dalej: „k.p.a.”). Dobór dowodów zależy od potrzeb wyjaśnienia sprawy.

3. Ocena ochrony krajobrazu i obowiązujących zakazów

Wnosimy o ocenę zgodności przedsięwzięcia z każdym mającym zastosowanie zakazem obowiązującym na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”, w tym dotyczącym wydobywania kopalin, trwałego przekształcania rzeźby terenu, usuwania zadrzewień, ochrony dzikich zwierząt i ich schronień oraz stosunków wodnych. Prosimy o odrębne wskazanie podstawy i przesłanek każdego zastosowanego wyjątku. W razie stwierdzenia prawnych przeszkód w realizacji przedsięwzięcia wnosimy o rozstrzygnięcie wynikające z właściwych przepisów.

W szczególności prosimy o wykazanie przesłanek wyjątku dla wydobywania z § 4 ust. 3 rozporządzenia nr 30 Wojewody Dolnośląskiego z 28 listopada 2008 r. oraz o ocenę trwałości zmian rzeźby terenu na podstawie rzędnych, profilu wyrobiska i sposobu rekultywacji. Jeżeli zastosowany ma być wyjątek z § 4 ust. 4 pkt 1, prosimy o wskazanie ustaleń planu lub studium obowiązujących 25 grudnia 2008 r. Samo powołanie planu z 2023 r. nie wykazuje tej przesłanki. W odniesieniu do zadrzewień prosimy o ustalenie położenia drzew, oznaczenia gruntów w ewidencji oraz podstawy ewentualnego wyjątku. Nasadzenia zastępcze i rekultywacja wymagają oceny skuteczności i nie stanowią samodzielnego odstępstwa od zakazów.

Podstawa: art. 23 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust. 1-3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia nr 30 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” na terenie obszaru leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 317, poz. 3929). Art. 24 ust. 3 dotyczy zakazu z art. 24 ust. 1 pkt 2, a nie wszystkich zakazów na obszarze. Zakazy wydobywania, przekształcania rzeźby i usuwania zadrzewień oraz ich wyjątki wymagają odrębnego zbadania.

4. Ochrona planów turystycznych i racjonalnego wykorzystania środków

Wnosimy o ocenę wpływu kopalni na zamierzenia dotyczące wieży widokowej na Zbójniku, ścieżek pieszych i rowerowych, tras edukacyjnych oraz inicjatyw szlakowych Stowarzyszenia. Prosimy o przedstawienie etapu przygotowania tych przedsięwzięć, ich lokalizacji oraz rozróżnienie środków poniesionych, przyznanych i dopiero planowanych. Prosimy również o ustalenie, czy prowadzone lub planowane są prace w terenach leśnych związane z dojazdem do Zbójnika, a jeżeli tak, jaki jest ich cel i podstawa oraz czy mają związek z obsługą kopalni. Wniosek dotyczy informacji i działań mieszczących się w kompetencjach organów Gminy.

Podstawa wniosku do organów Gminy: art. 7 ust. 1 pkt 1, 10, 18 i 19 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach.

5. Uwzględnienie transportu, bezpieczeństwa i skutków długotrwałych

Wnosimy o sprawdzenie wpływu transportu urobku na bezpieczne korzystanie z okolicznych dróg i szlaków przez pieszych oraz rowerzystów, zwłaszcza drogi na działce nr 304, z udziałem właściwego zarządcy drogi i organu zarządzającego ruchem. Odrębnie, w ramach OOS, prosimy o ocenę istotnych oddziaływań całego przedsięwzięcia: hałasu, pylenia, wpływu na wody i związane z nimi ekosystemy, krajobraz, oddziaływań skumulowanych oraz skuteczności działań ograniczających skutki i rekultywacji. Zakres oceny powinien wynikać z rzeczywistego zasięgu oddziaływań, nie tylko z granic wyrobiska. Nie należy zastępować oceny skutków eksploatacji samą zapowiedzią rekultywacji.

Zakres zadań Gminy: art. 7 ust. 1 pkt 1, 2, 10 i 14 ustawy o samorządzie gminnym. Zakres oceny środowiskowej: art. 66 ust. 1 pkt 1, 2, 3a, 3b, 8 i 9 oraz ust. 6 ustawy OOS.

6. Publiczne przedstawienie sprawy i odpowiedź na postulaty

Wnosimy o omówienie petycji na posiedzeniu Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz na sesji Rady Miejskiej, z zaproszeniem przedstawicieli Stowarzyszenia, sołectwa Ose, mieszkańców i właściwych instytucji ochrony przyrody oraz gospodarki leśnej. Prosimy o umożliwienie przedstawienia stanowiska na zasadach wynikających ze statutu Gminy, wcześniejsze poinformowanie o terminie oraz odpowiedź odnoszącą się do poszczególnych żądań.

Podstawa rozpatrzenia i odpowiedzi: art. 18b ust. 1 i 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach.

II. Uzasadnienie

1. Wzgórze Zbójnik jako podstawa rozwoju turystyki

Działalność Stowarzyszenia łączy turystykę i krajoznawstwo z edukacją oraz troską o środowisko przyrodnicze. Z tego względu planowana kopalnia nie jest dla nas wyłącznie sprawą sposobu zagospodarowania jednej działki. Dotyczy również przyszłości całego otoczenia, jego dostępności dla odwiedzających i możliwości prowadzenia działalności edukacyjnej oraz rekreacyjnej.

Opublikowana Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Ose na lata 2026–2032 wiąże rozwój miejscowości ze Wzgierzem Zbójnik, planowaną wieżą widokową i siecią oznakowanych tras. Przewiduje także zachowanie krajobrazu przyrodniczego, inwentaryzację zasobów przyrodniczych oraz ścieżki edukacyjne. W naszej ocenie ryzyko konfliktu kopalni z tym kierunkiem rozwoju wymaga publicznego wyjaśnienia. Nie utożsamiamy jednak strategii z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego ani z samodzielnym zakazem wydobywania. Źródło: strategia, s. 13 i 15.

2. Przyroda rozpoznana w dokumentacji i kwestie wymagające wyjaśnienia

Dokumentacja inwestycji opisuje chronione gatunki ptaków oraz lokalne szlaki przemieszczania się zwierząt. Inwentaryzacja przyrodnicza z maja 2026 r. podaje kontrole z 1 marca i 24 maja 2026 r. oraz zapowiada uzupełnienie wyników dwóch dalszych wizji. Prosimy o wskazanie, czy wyniki te znajdują się w aktach, czy zostały objęte oceną RDOŚ wraz z późniejszymi uzupełnieniami oraz czy zakres badań jest wystarczający do oceny oddziaływania. Źródła: raport OOŚ, s. 39–40; inwentaryzacja z maja 2026 r., s. 2, 7–8, 13–15 i 21 według numeracji dokumentu.

Wnosimy o specjalistyczne sprawdzenie, czy szersze otoczenie przedsięwzięcia jest wykorzystywane przez ptaki drapieżne i bociany jako miejsce gniazdowania, żerowania lub przemieszczania się. Nie przesadzamy istnienia czynnego gniazda określonego gatunku na działce nr 245. Należy ustalić gatunki, sposób wykorzystywania terenu, zasięg oddziaływania inwestycji oraz ewentualne strefy ochrony. Szczegółowe dane o wrażliwych stanowiskach powinny być przekazywane właściwym organom, bez niepotrzebnego upubliczniania.

Uwzględniamy, że RDOŚ we Wrocławiu postanowieniem z 30 lipca 2026 r., znak WOŚ.4221.70.2026.TP.3, uzgodnił warunki realizacji przedsięwzięcia. Postanowienie wiąże organ prowadzący postępowanie zgodnie z art. 77 ust. 10 ustawy OOŚ. Nie wnosimy o jego pominięcie, lecz o wyjaśnienie konkretnych rozbieżności w materiale dowodowym we właściwym trybie.

W dostępnej inwentaryzacji z maja 2026 r. wskazano kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*), w tym na s. 24 i 32. Natomiast uzasadnienie postanowienia RDOŚ, s. 4, stwierdza, że na terenie przedsięwzięcia nie stwierdzono chronionych roślin. Badania obejmowały działkę i otoczenie do 100 m, dlatego prosimy o wyjaśnienie różnicy między tymi zapisami, ustalenie wersji dokumentacji ocenionej przez RDOŚ oraz położenia stanowiska względem działki i obszaru robót, z wykorzystaniem mapy i dokumentacji fotograficznej. Samo zestawienie tych zapisów nie przesądza naruszenia prawa. Ochrona częściowa gatunku wynika z § 3 w związku z załącznikiem nr 2, lp. 298, rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409).

3. Zadrzewienia, krajobraz i ciągłość ekologiczna

W uzupełnieniu dokumentacji, udostępnionym jako „Odp na wezwanie.pdf”, przewidziano usunięcie drzew przydrożnych ze względu na zasięg ich korzeni. Wskazano również możliwość omijania kopalni przez zwierzęta oraz nasadzenia i rekultywację jako działania ograniczające skutki inwestycji. Wnosimy o ocenę tych twierdzeń na podstawie rzeczywistych warunków terenowych, a nie samych deklaracji. Źródło: uzupełnienie, s. 5-7.

Przedmiotem oceny powinny być w szczególności funkcje istniejących zadrzewień, połączenia między lasami i terenami otwartymi, czas odtworzenia siedlisk oraz zmiany widokowe z tras turystycznych i rejonu planowanej wieży. Prowadzenie wydobywania w głąb terenu nie rozstrzyga samo w sobie o braku oddziaływania krajobrazowego całego zakładu i transportu. Analiza powinna odróżniać skutki eksploatacji od możliwości późniejszej rekultywacji.

Na s. 2 dokumentu „Odp na wezwanie.pdf” zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przypisano § 4 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia nr 30. W rozporządzeniu zakaz ten znajduje się w pkt 2, natomiast pkt 4 dotyczy wydobywania kopalin. Prosimy o wyjaśnienie tego odesłania i potwierdzenie, że oba zakazy oceniono oddzielnie wraz z właściwymi wyjątkami. Sama omyłka w numeracji nie przesądza wyniku oceny.

4. Bezpieczeństwo odwiedzających i trwałość działań społecznych

Wnosimy o sprawdzenie szerokości drogi na działce nr 304, widoczności, rodzaju nawierzchni i możliwości bezpiecznego mijania pojazdów, również z perspektywy ruchu pieszego i rowerowego. Dla Stowarzyszenia istotne jest nie tylko dotrzymanie norm środowiskowych, lecz także zachowanie bezpiecznych dojazdów i dojazdów oraz warunków wypoczynku i obserwacji przyrody.

Oczekujemy wyjaśnienia, czy eksploatacja złoża mogłaby ograniczyć efekty pracy społecznej oraz przedsięwzięć turystycznych finansowanych lub przygotowywanych do finansowania. Prosimy o wskazanie dokumentów, na których oparto informacje o przyznanej finansowaniu i warunkach trwałości projektów. Sam zapis strategii nie dowodzi przyznania dotacji, a możliwość utraty dofinansowania wymaga ustalenia konkretnych warunków danego projektu.

Naszym celem jest zachowanie możliwości długofalowego rozwoju Ose opartego na przyrodzie, krajobrazie i lokalnej tożsamości. Uważamy, że wartości te powinny zostać należycie uwzględnione przed podjęciem rozstrzygnięć mogących prowadzić do wieloletniego przekształcenia tego otoczenia.

III. Sposób rozpatrzenia i ochrona danych

Prosimy o rozpatrzenie petycji przez każdego z adresatów w zakresie jego właściwości, a w pozostałym zakresie o przekazanie zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o petycjach. Odpowiedź z uzasadnieniem prosimy skierować na wskazany adres do korespondencji. Petycja nie zastępuje postępowania środowiskowego ani nie stanowi żądania pominięcia jego zasad lub wiążących uzgodnień.

Niezależnie od trybu petycyjnego, do Burmistrza zgłaszamy kwestie środowiskowe zawarte w punktach I.2, I.3 i I.5 oraz związanym z nimi uzasadnieniu jako uwagi i wnioski w ramach udziału społeczeństwa, na podstawie art. 29 oraz art. 33-35 ustawy OOS. Zgłoszenie dotyczy postępowania wskazanego w obwieszczeniu z 10 września 2026 r., znak PSN.6220.1.2024.2026.20.MG, z terminem składania uwag do 9 października 2026 r. włącznie. Wnosimy o włączenie uwag do materiału sprawy, ich rozpatrzenie przed wydaniem decyzji oraz wskazanie w jej uzasadnieniu sposobu i zakresu ich uwzględnienia, zgodnie z art. 37 ustawy OOS.

Wyrażamy zgodę na publikację nazwy Stowarzyszenia jako podmiotu wnoszącego petycję, stosownie do art. 4 ust. 3 i art. 8 ust. 1 ustawy o petycjach. Zgoda nie obejmuje danych osób fizycznych podpisujących pismo ani listę poparcia. Przed publikacją skanu petycji i załączników wnosimy o anonimizację danych osób fizycznych, w szczególności prywatnych adresów, danych kontaktowych i odwzorowań podpisów, w zakresie, w jakim ich ujawnienie nie jest wymagane przepisami prawa. Nie ogranicza to przetwarzania danych przez uprawnione organy w celu rozpatrzenia sprawy.

Podmiotem wnoszącym petycję jest Stowarzyszenie. Załączone karty podpisów dokumentują dobrowolne poparcie dla niniejszej treści petycji. Osoby podpisujące karty nie są wskazywane jako odrębni wnoszący petycję zbiorową. Podpis na liście nie zastępuje podpisów osób uprawnionych do reprezentowania Stowarzyszenia i nie stanowi pełnomocnictwa. Karty mogą być powielane bez numerowania.

W imieniu Stowarzyszenia - dwóch członków zarządu działających łącznie:
